

УТВЕРЖДАЮ :

Генеральный директор
ЗАО "Предприятие Итиль"

В.И. Некрасов
" 05 " _____ 2003 г.

УТВЕРЖДАЮ :

Директор ФГУП НИИ "Сантехники"
Заслуженный строитель РФ

Ю.Ю. Головач
" _____ " 2003 г.

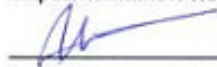

МЕТОД

постановки опыта и расчета коэффициента
теплопроводности для сверхтонких
тепловых изоляционных материалов,
методические рекомендации по теплотехническим расчетам

М - 001 - 2003

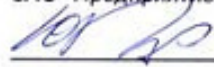
СОГЛАСОВАНО :

Представительство компании
Capstone Manufacturing в СНГ

А.В. Шевцов
" 5 " февраля 2003 г.

РАЗРАБОТАНО :

Инженерно-методический центр
ЗАО "Предприятие Итиль"

Ю.Ф. Колхир
" 5 " февраля 2003 г.

Москва, 2003 год.

METODA M-100-2003

experimentu a výpočtu součinitele tepelné vodivosti pro ultratenké izolační vrstvy, pokyny pro stanovení teploty na povrchu izolační vrstvy.

Úvod

Tyto metodické pokyny poskytují návod pro stanovení tepelně technických parametrů všech tenkých a ultratenkých tepelně izolačních materiálů. Stejně tak pokyny poskytují návod k projektování tepelné izolace potrubí a stavebních konstrukcí. Realizace těchto pokynů poskytne soulad se závaznými požadavky na tepelné izolační materiály tepelných sítí, technologického potrubí a stavebních konstrukcí při výstavbě, větších opravách a údržbě tepelné izolace stavby, které byly stanovené SNiP 02.4.14 - 88 * "Tepelná izolace zařízení a potrubí" a SNiP II - 3 - 79 "Stavební Tepelná technika".

Rozhodnutí o použití tohoto dokumentu pro projektování a stavbu konkrétní budovy nebo stavby je rozhodnutí projektové a stavební firmy. Je-li rozhodnuto o použití tohoto dokumentu, všechny pravidla z toho jsou povinné. Částečné použití pravidel a požadavků popsanych v tomto dokumentu není přípustné.

Metodická doporučení jsou stanovená s důrazem na využití vysoce efektivních tepelných izolátorů na základě nových norem tepelných toků přes izolovaný povrch zařízení, potrubí a stavební konstrukci. Normy byly uvedené rozhodnutím Gosstroje Ruska z 31.12.97 č. 18-80. Na vývoji pokynů podílí: Yu. Yu. Golovach (FGUP Výzkumný ústav „Sanitární techniky“), A.V. Ševcov (Capstone Manufacturing, LLC), Yu.F. Kolhir (ZAO "Společnost Itil").

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE.

Hlavní cíl výpočtů tepelné izolace je určit tepelné ztráty a teplotní rozdíl v izolační vrstvě, které splňují určité požadavky. Tyto požadavky jsou ve většině případů určeny výrobními podmínkami u izolovaného objektu, a někdy jsou zohledněny na hygienu a bezpečnost.

Vzorce pro ploché objekty jsou mnohem jednodušší než vzorce pro válcové objekty. Obvykle vzorce pro ploché povrchy lze použít, pokud průměr izolovaného povrchu je 2 metry a více.

Síla izolace při použití nových typů tenkých a ultratenkých tepelně izolačních materiálů je pouze několik milimetrů. Proto je vhodné pro válcové předměty použít vzorec pro výpočet plochých povrchů.

Ve většině výpočtů tepelné izolace se zanedbávat odpor přenosu tepla z teplonosné kapaliny ke stěně izolovaného objektu, což nám poskytuje určitou rezervu ve výsledcích.

Součinitel tepelné vodivosti izolační vrstvy λ se mění téměř lineárně při změně teploty. Při výpočtu tepelné izolace, se tento koeficient určuje dle teploty, která je aritmetickým průměrem teplot na hraničních površích izolační vrstvy.

2. STANOVENÍ TEPELNÉ VODIVOSTI.

Součinitel tepelné vodivosti λ je specifický tepelný tok, který prochází během 1 h přes vrstvu materiálu o síle 1 metr při rozdílu teplot o 1°C na opačných stranách vrstvy.

Stanovit tepelnou vodivost je možné stacionární nebo nestacionární metodou (GOST 7076-99, GOST 30732 - 2001).

Tyto metody jsou podrobně popsány v GOSTách pro stanovení součinitele tepelné vodivosti, nicméně, žádný z nich není vhodný pro stanovení součinitele tepelné vodivosti nových druhů ultratenkých tepelných izolací, jako jsou filmové izolace, izolace na základě expandovaného perlitu, tekuté keramické izolace a podobně.

Navzdory rozšíření v poslední době použití ultratenkých tepelných izolací prakticky neexistují žádné metody pro stanovení součinitele tepelné vodivosti takových materiálů. **Není možné ověřit parametry, deklarované ze strany výrobce a prodejce, u nových ultratenkých izolací, což často vede k padělání. A nakonec to vede diskreditaci samotné ideji ultratenkých tepelných izolací.**

Autoři těchto metodických doporučení vyvinuli metodu, která umožňuje udělat experiment a v praxi vypočítat součinitel tepelné vodivosti pro všechny druhy tenké a ultratenké tepelné izolace.

3. OBJEKT ZKOUŠKY.

Za tepelnou izolaci byl vybrán nový typ ultratenké izolace - tekutá keramická tepelná izolace. Tato izolace je tekutou soustavou na bázi vody a obsahuje syntetický kaučuk, akrylové polymery, rozptýlené v této soustavě keramické duté sféry (velikost 0.01 mm - 0,02 mm) a oxidy titanu, vápníku a zinku.

Ultratenká izolace je určena pro vytváření izolační vrstvy na povrchu libovolného tvaru, který vyžadují tepelnou ochranu. Materiál se používá pro tepelnou izolaci vnějších a vnitřních povrchů opláštění obytných a veřejných budov a průmyslových objektů, potrubí, vzduchovodů, průmyslového zařízení atd. Tekutá izolace může být aplikována na kov, plast, beton, cihly a další stavební materiály, stejně jako na zařízení, potrubí a vzduchovody s povoznými teplotami od -60 °C do + 250 °C.

4. POPIS EXPERIMENTU.

Experiment k určení součinitele tepelné vodivosti ultratenké tepelné izolací založen na průchodu tepelného toku postupně přes dvě izolované komory (Viz obr. 1 a obr. 2), oddělené kovovými destičkami.

Dle experimentů tepelná izolace se používá ve třech polohách -

1. Bez izolace (zkouška modelu).
2. Izolace je instalovaná mezi komorami č.0 a č.1 a je zakrytá kovovou destičkou.
3. Izolace je instalovaná mezi komorami č.0 a č.1.
4. Izolace je instalovaná mezi komorami č.1 a č.2 a otočená dovnitř komory č.1

Jako stálý zdroj tepla byla použita nádrž z nerezové oceli rozměrem 30 x 30 x 10cm s vroucí vodou o teplotě 100 °. Voda se ohřívá ponorným termočlánkem EP-1.0 / 220

"QUARTZ - 1", GOST 14 705 - 83, výkon 1,0 kW.

Přímo u nádrže s vařící vodou vedle sebe jsou upevněné dvě komory, udělané z polystyrénové krabice rozměrem 12 x 12 cm, kde obě stěny mají sílu 2 cm.

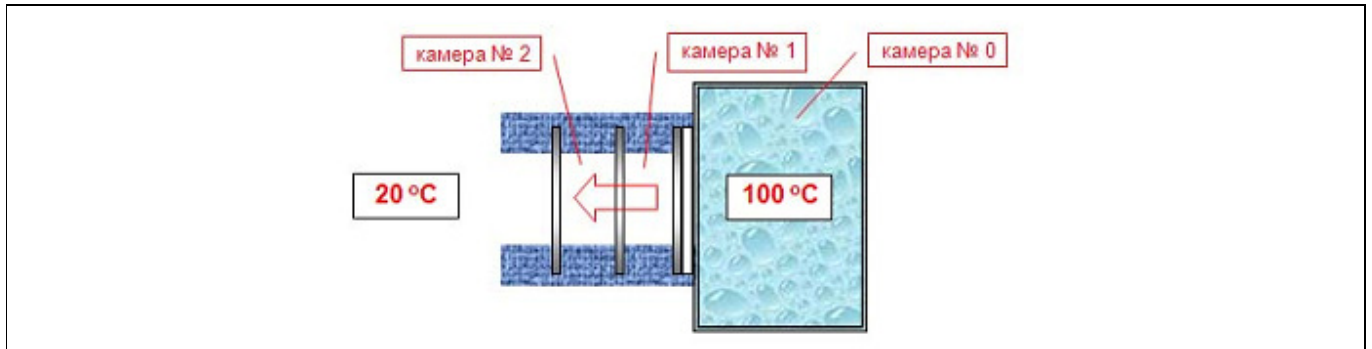
Krabice jsou odděleny mezi sebou dvěma kovovými destičkami 10 x 10cm. Poslední krabice (komora č. 2) je uzavřena jednou kovovou destičkou 10 x 10cm.

Pro snížení tepelných ztrát hrany kovových destiček mezi komorami číslo 1 a číslo 2 jsou dodatečně zaizolované polystyrénovou páskou. Senzory kontaktních teploměrů jsou instalovány v každé komoře, stejně jako na vnějších stěnách komor.

Teplota vzduchu v místnosti, kde byly provedeny experimenty, se měří ve vzdálenosti 1,2 m od stěny komory č.2

5. FYZIKÁLNÍ PRINCIP EXPERIMENTU.

V ustálených tepelných podmínkách experimentu (během 3 hodin), děláme odečet teploměrů. Zkoumáme komoru č.1

Obrázek

Pokud je známé teplota teplotnosné kapaliny (v tomto případě teplota vzduchu v komoře č.1), teplota okolního vzduchu (komora č.2), síla a součinitel tepelné vodivosti krytu komory, vypočítáme tepelné ztráty -

$$q_1 = (t_1 - t_2) / (1 / \alpha_v + \delta_k / \lambda_k + 1 / \alpha_n)$$

Pro zjednodušení výpočtu a vzhledem k malému podílu tepelné ztráty přes polystyren komory č.1 - ztráty tepla z těla se neberou v úvahu.

Vzhledem k tomu, že tepelné ztráty v komoře č. 1 nesmí překročit množství tepla, dodaného z komory č. 0, počítáme, že tepelné ztráty se v komoře č.0 rovná nebo jsou větší, než v komoře č.1, , to je -

$$q_1 = < q_0$$

Pokud se tepelné ztráty v komoře č.0 jsou větší, než v komoře č.1, teplota vzduchu v komoře č.1 bude růst a blížit se k teplotě varu vody v komoře č.0. V našem případě se teplota vzduchu v buňce číslo 1 je stabilní a nižší než teplota vroucí vody. Tudíž, tepelné ztráty v komorách č.0 a č.1 jsou stejné

$$q_1 = q_0$$

Pro komoru č.1 platí -

$$q_0 = (t_0 - t_1) / (1 / \alpha_v + \delta_{iz} / \lambda_{iz} + \delta_k / \lambda_k + 1 / \alpha_n)$$

nebo součinitel tepelné vodivosti izolační vrstvy -

$$\lambda_{iz} = \delta_{iz} / [(t_0 - t_1) / q_1 - (1 / \alpha_v + 1 / \alpha_n + \delta_k / \lambda_k)]$$

Tepelný odpor izolační stěny se skládá z tepelného odporu stěny a tepelného odporu tepelné izolace -

$$R_{ST} = \delta_k / \lambda_k + \delta_{iz} / \lambda_{iz}$$

nebo součinitel tepelné vodivosti izolace -

$$\lambda_{iz} = \delta_{iz} / (R_{ST} - \delta_k / \lambda_k)$$

kde:

t_0 - je teplota vody v komoře č.0

t_1 - je teplota vzduchu v komoře č.1

t_2 - je teplota vzduchu v komoře č.2

α_v - součinitel pohlcení tepla u stěny

α_n - součinitel prostupu tepla od izolace do okolního vzduchu

δ_{iz} - tloušťka tepelné izolace

q_1 - tepelné ztráty v komoře č.1

q_2 - tepelné ztráty v komoře č.2

δ_k - tloušťka stěny komory

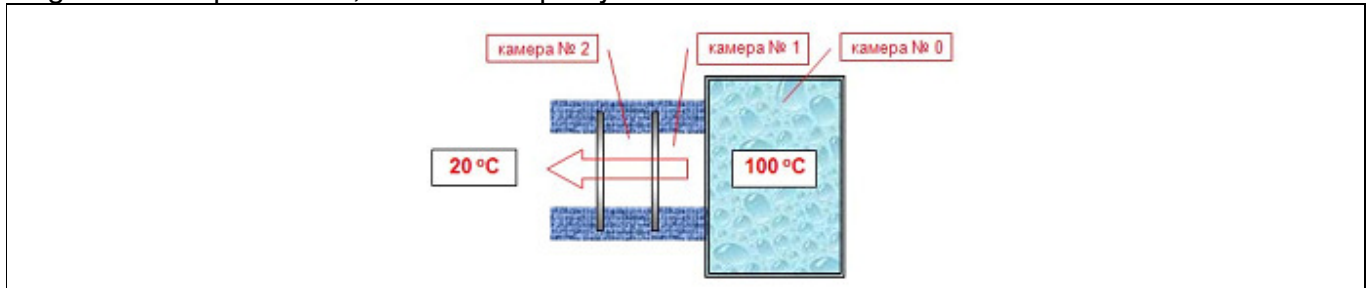
λ_k - součinitel tepelné vodivosti stěny

Změnou polohy izolace (před, po a uprostřed příčky mezi komorami číslo 1 a číslo 0) je možné dost přesně určit součinitele prostupu tepla a pohlcení tepla u izolace.

6. PROVÁDĚNÍ EXPERIMENTŮ.

Experiment č.1.

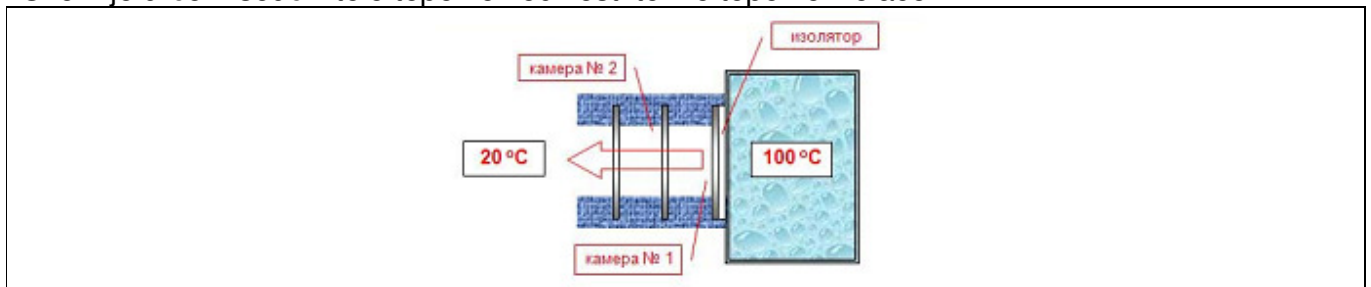
V tomto experimentu neinstalujeme dodatečnou tepelnou izolaci. Cílem je otestovat správnost organizace experimentu, stanovení tepelných ztrát v každé z komor.

Obrázek.

Experiment č.2.

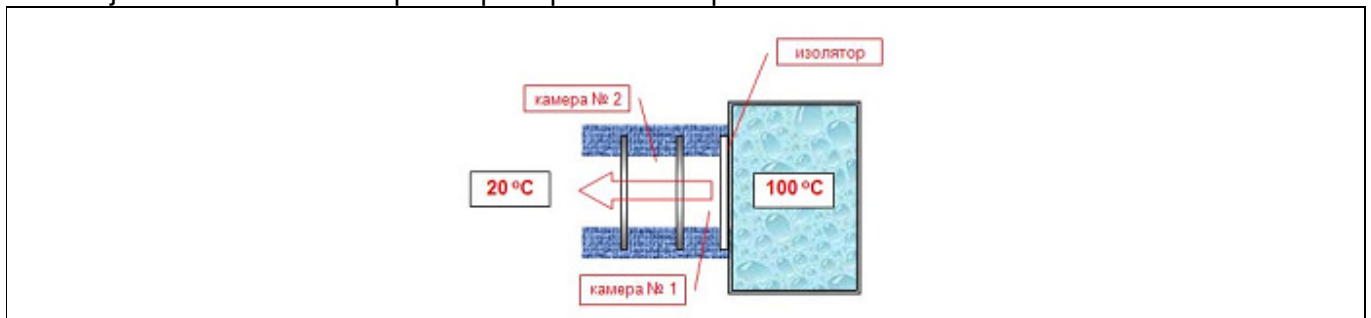
Cílem je určení součinitele tepelné vodivosti tenké tepelné izolace.

Obrázek.

Experiment č.3.

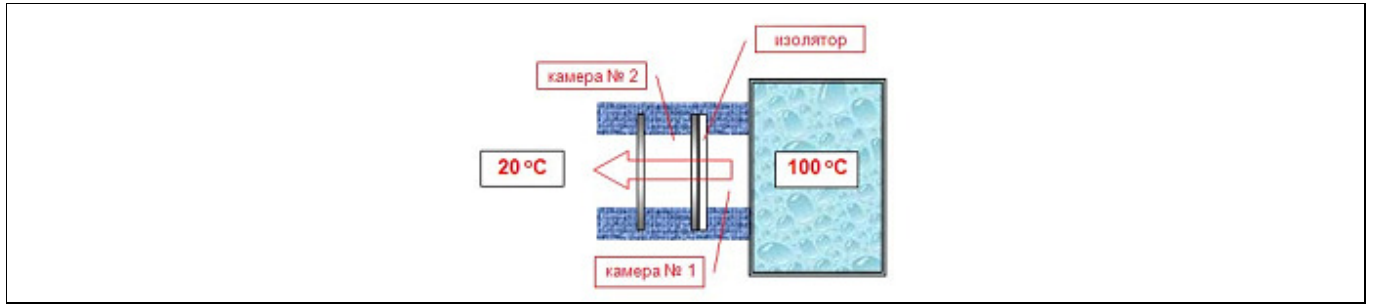
Cílem je určení součinitele prostupu tepla tenké tepelné izolace.

Obrázek.

Experiment č.4.

Cílem je určení součinitele pohlcení tepla u tenké tepelné izolace.

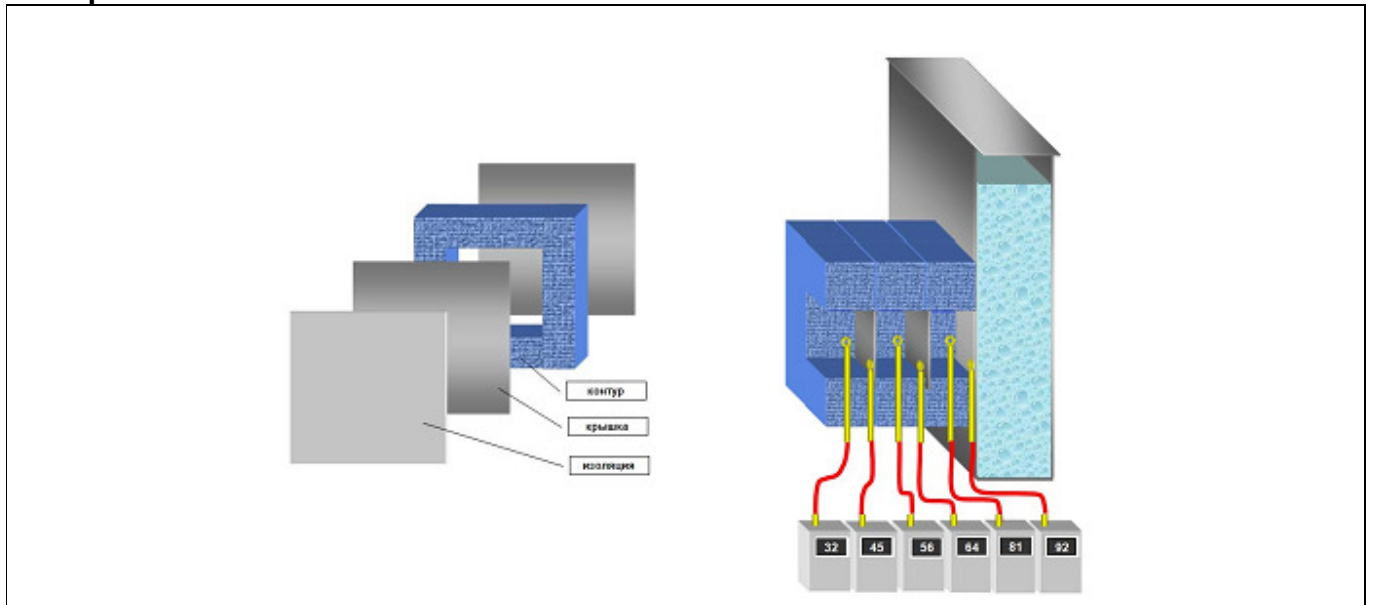

Obrázek.

Výsledky měření teplot v každém z experimentů jsou shrnuty v tabulkách. Měření teplot bylo provedeno každých 10 minut během 3 hodin do úplné stabilizaci tepelného procesu. Dle výsledků měření teplot v ustálených teplotních podmínkách byly provedené teplo-technické výpočty.

Souhrn výsledků teplo-technických výpočtů je soustředěn v tabulce "Tepelné fyzikální vlastnosti", dle které dělané konečné závěry zkoušek.

7. Tepelná komora.

Obrázek.

8. Protokoly měření.

Данные замеров температуры								
	t0	t1	t2	t3	t4	t5	t6	t7
1	100	?	?	?	?	?	?	?
2	100	?	?	?	?	?	?	?
3	100	?	?	?	?	?	?	?
4	100	?	?	?	?	?	?	?
5	100	?	?	?	?	?	?	?
6	100	?	?	?	?	?	?	?

1 опыт - тепловой изоляции нет.
2 - 6 опыты - с тепловой изоляцией.

9. Závěr

Výsledky těchto zkoušek umožňují následující závěr:

Теплофизические свойства			
	тепловосприятие $\alpha_{\text{в}}$	теплоотдача $\alpha_{\text{н}}$	теплопроводность $\lambda_{\text{тд}}$
материал	?	?	?
	Вт / м ² °С	Вт / м ² °С	Вт / м °С

Tekutá keramická tepelná izolace ..... společnosti ..... může být doporučena pro zateplení obvodových zdí budov a staveb, potrubí atd. v souladu s požadavky příslušné technické dokumentace.